

ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ВІД ПАРАЗИТАРНИХ ХВОРОБ – ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ОБЛАСТІ

Близнюк М.Д.

Управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації

Щорічний моніторинг діяльності медичної галузі, основні показники здоров'я населення свідчать про необхідність звернути особливу увагу на профілактику інфекційних і паразитарних захворювань.

Одним із головних і відповідальних завдань, яке постає перед медичними працівниками, є забезпечення епідемічного благополуччя населення області. Це передусім досягається пріоритетом профілактичного напрямку діяльності, попередженням інфекційних і паразитарних хвороб, які становлять до 20 відсотків у структурі загальної захворюваності і є причиною значних соціальних і економічних збитків.

Ми повинні постійно пам'ятати, що профілактичний напрямок є найбільш ефективним та економічно доцільним. Адже витрати на ліквідацію інфекційних хвороб та їх лікування за попередніми підрахунками дорівнюють річному бюджету медичної галузі області.

В Україні щорічно кількість осіб, які хворіють паразитарними хворобами, досягає 400 тисяч. Характерною рисою епідеміологічної ситуації з паразитарних хвороб в країні є те, що при загальному зниженні захворюваності населення за останні 5 років зростає захворюваність гельмінтозами дітей практично у всіх вікових групах, за всіма нозологіями, залишаються масовими ентеробіоз, аскаридоз і трихоцефальоз, в усіх регіонах країни реєструється опісторхоз.

В області відмічаються стабілізація і зниження рівня захворюваності на паразитози, за винятком опісторхозу та лямбліозу. У 2006 році виявлено 9,7 тисяч хворих паразитарними хворобами, це 54 % усіх інфекційних хвороб без грипу та ГРВІ.

Показник загальної захворюваності населення гельмінтозами перевищує середній рівень в Україні і досягає 650 на 100 тисяч населення (в Україні – 575).

Кількість зареєстрованих хворих на паразитарні хвороби поступається лише кількості хворих з гострими респіраторними інфекціями.

У структурі паразитарних хвороб 82% становлять гельмінтози, 13 % - протозоози і 5 % - короста.

Протягом 2006 року на території Сумської області виявлено 13 нозологій паразитарних хвороб, найбільш масовими серед них є ентеробіоз, аскаридоз, лямбліоз, короста, опісторхоз і трихуроз.

Сім тисяч хворих, або 73 % всіх інвазованих, виявлено серед дітей, які хворіють паразитарними хворобами в 23 рази частіше за дорослих.

Одна з найактуальніших та соціальнозначущих проблем охорони здоров'я ендемічних територій – це опісторхоз. Наш регіон залишається найбільш ураженим і дає 58 % захворюваності опісторхозом у країні. Показник захворюваності дорівнює 38,8 на 100 тисяч населення, що у 23 рази перевищує показник в Україні (2006 рік – 1,7 на 100 тис.населення). На обліку в медичних закладах області знаходяться 1316 хворих на опісторхоз, з них 97 дітей. 94 % хворих зареєстровано у м. Шостці та семи районах: Буринському, Великописарівському, Кролевецькому, Недригайлівському, Роменському, Шосткинському, Серединобудському.

Останнім часом, у зв'язку з високою вартістю лікування опісторхозу, кількість непролікованих хворих поступово збільшується і досягає 46 %, переважна більшість з них - мешканці сіл.

Ситуація, яка склалася в області щодо захворюваності на паразитарні хвороби, свідчить про негативні тенденції і потребує посиленої уваги з боку керівників усіх зацікавлених відомств.

Найбільш вагомий внесок у профілактику паразитарних хвороб, діагностику і лікування хворих здійснюється фахівцями інфекційної і санітарно-епідеміологічної служб області.

Ресурси і матеріально-технічне їх забезпечення - на рівні державного. Мережа інфекційної служби в області – це 24 стаціонари, 16 із них розміщені на базі центральних районних

лікарень, 16 стаціонарів (66,7 %) знаходяться в типових приміщеннях (Україна – 40 %). Ліжковий фонд інфекційної служби області становить 687 ліжок, у тому числі 417 - для дорослих і 270 - для дітей. Забезпеченість інфекційними ліжками для дорослих становить 3,41 на 10 тис. населення (Україна - 3,21), для дітей – 16,65 (Україна – 16,07). Краще, ніж держава, область забезпечена боксованими ліжками – 67,7 % (Україна – 34 %). Відповідають нормативам 15 стаціонарів – 62,5 % (Україна – близько 35 %).

На виконання наказу управління охорони здоров'я Сумської облдержадміністрації від 3 квітня 2007 р. № 318 “Про створення відділення інтенсивної терапії на базі Сумської обласної інфекційної клінічної лікарні ім. З.Й. Красовицького” розпочато функціонування відділення інтенсивної терапії.

Усі інфекційні стаціонари у своєму складі мають палати інтенсивної терапії, оснащеність обладнанням та апаратурою яких становить 76 %.

Поліклінічна допомога хворим надається у 26 кабінетах інфекційних захворювань.

Кадровий потенціал інфекційної служби в області достатній: працює 68 інфекціоністів, у т.ч. 13 дитячих. Забезпеченість лікарями-інфекціоністами становить 0,56 на 10 тис. населення (Україна – 0,6). Підготовленими спеціалістами укомплектовані практично всі інфекційні стаціонари і кабінети інфекційних захворювань, крім посад лікарів-інфекціоністів Липово долиньської та Серединобудської ЦРЛ. Фаховий рівень інфекціоністів області вищий за державний. Питома вага атестованих лікарів-інфекціоністів від підлеглих становить 98,7% (Україна - 94,5), від загальної кількості – 70,32 % (Україна – 61,3 %).

На базі Сумської обласної інфекційної клінічної лікарні розміщена кафедра інфекційних хвороб з курсом епідеміології медичного інституту СумДУ, викладачами якої є доценти, доктор і кандидати медичних наук, лікарі вищої кваліфікаційної категорії.

Фахівцями обласної інфекційної клінічної лікарні, науковцями кафедри інфекційних хвороб спільно з працівниками обласної санепідстанції питання профілактики паразитарних хвороб щорічно розглядаються на обласних науково-практичних конференціях з подальшим направленням методичних рекомендацій та інформаційних листів у лікувально-профілактичні заклади області. Так, у 2005-2006 роках в заклади охорони здоров'я надійшли:

- методичні рекомендації “Сучасні методи діагностики, профілактики і лікування паразитарних хвороб”;
- клінічні протоколи надання медичної допомоги за спеціальністю “Паразитологія”;
- інформаційний лист “Ефективність використання методу гіпербаричної оксигенації в комплексному лікуванні хворих на опісторхоз”;
- аналіз захворюваності на паразитарні хвороби серед населення області тощо.

Кафедра інфекційних хвороб СумДУ - одна із небагатьох в Україні, фахівці якої спільно з лікарями обласної інфекційної клінічної лікарні організували проведення циклу тематичного удосконалення курсів підвищення кваліфікації з питань інфектології для лікарів всіх спеціальностей.

Фахівцями вищої медичної школи та клініцистами закладу на високому рівні вирішуються актуальні проблеми профілактики та лікування основних соціально значущих інфекцій та паразитозів в умовах сьогодення, що неодноразово підтверджено комісіями МОЗ України.

З урахуванням вищезазначеного перед нами постає основне завдання: раціонально використовувати матеріальні і кадрові ресурси і впроваджувати новітні технології, спрямовані на вирішення існуючих проблем.